

Тема: Загальне вчення про державу.

- Питання лекції:
 - 1. Поняття і ознаки держави.
 - 2. Функції держави.
 - 3. Причини виникнення держави.
Теорії походження держави.
 - 4. Поняття і ознаки правової держави.

Література

- М.В.Логвінова, В.В.Кафарський.**
Основи правознавства. – К.,2005;
- Основи права України. За ред. В.Л.**
Ортинського. – Л.,2005.
- Правознавство. За ред. П.Д.Пилипенка. –**
Л.,2003;
- Правоведение. Под ред В.В.Копейчикова. – К.,**
2002;
- Основи правознавства. Підручник для 9 клас**
у загальноосвітніх навчальних закладів. За
ред. В.С.Журавського. – К., 2004;

Держава

- це суверенна політико-територіальна організації **влади певної частини населення в соціально неоднорідному суспільстві**, **що має спеціальний апарат управління і примусу**, здатної за допомогою права робити свої веління обов'язковими для населення всієї країни, а також **керівництво та управління загально - суспільними справами.**

- Під державою розуміють також апарат публічної влади, державно-правові органи, що здійснюють державну владу.

ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ І ОЗНАКИ ДЕРЖАВИ

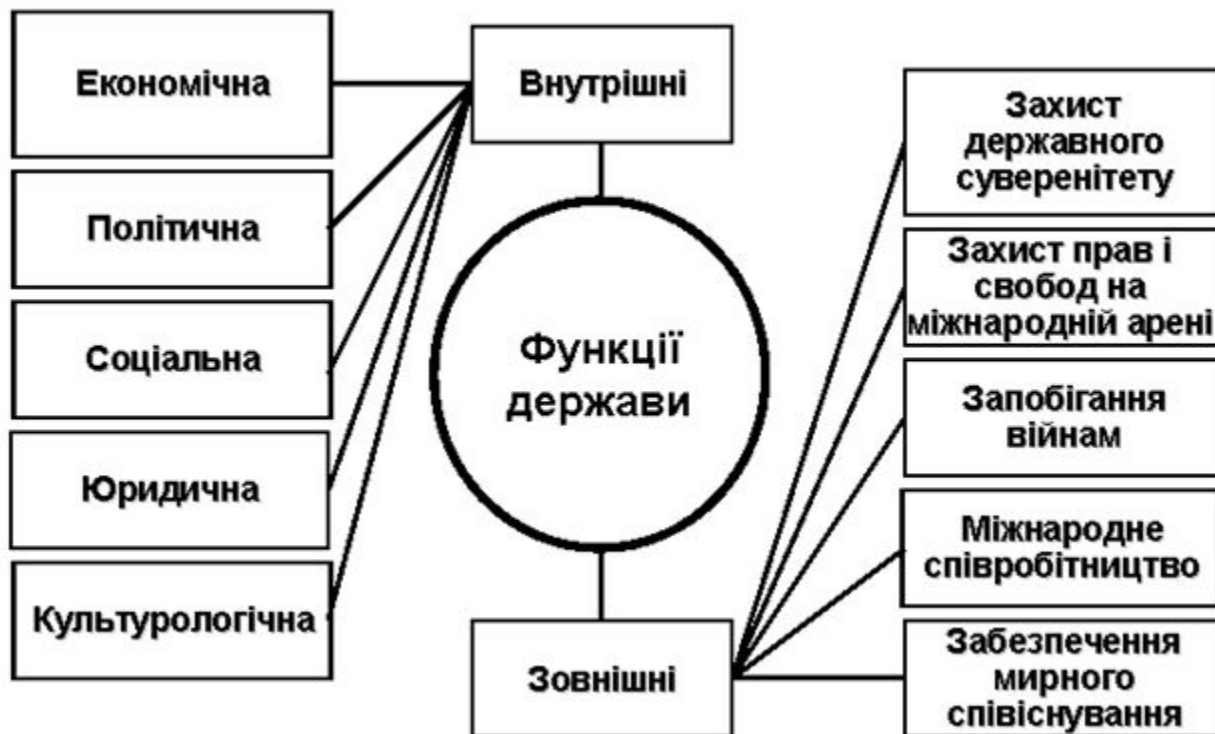
- наявність публічної політичної влади, якій повинні підкорятися всі, хто перебуває на території держави.
- наявність апарату управління і примусу
- територіальна організація населення
- державний суверенітет
- нерозривний зв'язок із правом
- наявність податкової системи
- офіційна державна символіка

Функції держави

- **Функції держави — це основні напрямки діяльності держави, які розкривають її соціальну сутність і призначення в суспільстві.**
- Функції держави можна класифікувати на різні види в залежності від:
- соціального значення державної діяльності — **основні і неосновні;**
- за сферою суспільного життя — **гуманітарні, економічні, політичні;**
- за часом виконання — **постійні та тимчасові;**
- за територіальною спрямованістю — **внутрішні і зовнішні.**

Приклади функції держави

- **Напишіть до якої функції це відноситься:**
- оборони, підтримання зовнішніх відносин, охорони правопорядку; економічну, екологічну, соціальну, культурну та інші функції.
- управління персоналом, матеріально-технічне забезпечення та управління майном, правосуддя і юридичні функції
- підтримання зовнішніх відносин, оборона держави
- Допомога під час стихійного лиха, війни, аварії

Причини виникнення держави

- **Виділіть і підкресліть головну причину виникнення держави:**
 1. **необхідність удосконалення управління суспільством, що була пов'язана з ускладненням його організації в зв'язку з ростом**
 2. **продуктивності праці, збільшенням кількості населення, утворенням класів;**
 3. **необхідність підтримання в суспільстві порядку, що досягається за допомогою загальнообов'язкових, тобто юридичних норм;**
 4. **необхідність придушення опору класу експлуатованих, який виник в результаті поділу суспільства на неоднорідні групи;**
 5. **необхідність захисту території та ведення війн як загарбницьких, так й оборонних;**
 6. **необхідність організації великих суспільних робіт і об'єднання для цього великих груп людей.**

До якої теорії відноситься:

- держава та право виникають там, коли суспільство розділилось на класи з протилежними інтересами, конфлікти між якими неспроможна була врегулювати організація влади первісного суспільства.
- Держава походить з сім'ї та є наслідком історичного розвитку і розростання останньої, а отже, абсолютна влада монарха є продовженням батьківської влади.
- Держава походить від Бога — чистого розуму - до духовного і матеріального світу.
- пояснює виникнення держави внаслідок об'єднання людей на основі добровільної згоди (договору) про те, що одні будуть управляти, а інші — виконувати їхні управлінські рішення
- За цією теорією держава виникла завдяки особливим властивостям психіки людей, якій начебто притаманна потреба покори, наслідування, усвідомлення залежності видатної особистості.

Подумайте

- **Г. Сковорода про походження держави:
Святий Мій Боже і віків творець,
Стверди, що сам ти клав на скрижаль.**
 - **Проблемне питання**
- **Подумайте, чи завжди існувала держава?**
- **Прочитайте вищенаведені рядки з пісні
Г. Сковороди. Якої теори походження
держави він дотримувався?**

Україна- правова держава.

- Конституція України (1996 рік):
- Стаття 1. Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.
- **Правова держава** – форма організації державної влади, за якої верховенство в усіх сферах життя належить правовому закону.

Правова держава в Україні

Ознаки правової держави:

- панування та верховенство права та законів
- закріплення в Конституції та законах держави основних прав людини;
- поділ державної влади на законодавчу, виконавчу і судову;
- забезпечення прав, свобод, законних інтересів людини і громадянина, виконання ними своїх обов'язків перед іншими людьми, державою і громадянським суспільством.
- взаємна відповідальність між особою і державою;
- наявність у всіх громадян правової культури;
- ефективна організація контролю і нагляду за здійсненням законів і режиму законності.

Їх прояв в Україні

- **Написати дома реальне виконання цих ознак правової держави і зробити висновок**

1. Начало неравенства.
2. Выделение знати.
3. Переход к соседской общине.
4. Образование государства.
5. Захват земель, грабительские набеги.
6. Усовершенствование обработки земли.
7. Образование излишков.
8. Складывание частной собственности на землю.
9. Господство родовой общины.

